

ΚΑΙ ΠΑΛΙΝ Η ΠΟΙΝΗ ΤΗΣ ΕΚΠΤΩΣΕΩΣ

Ἀπαντῶντες εἰς τὴν μελέτην τοῦ κ. Ἀλιβιζάτου περὶ τῆς ποινῆς τῆς ἐκπτώσεως τῶν Ἐπισκόπων ἀπὸ τοῦ Ἐπισκοπικοῦ θρόνου ἐδηλώσαμεν ἐν τέλει, ὅτι θέτομεν ἔρμα εἰς τὴν προκειμένην συζήτησιν φρονοῦντες ὅτι τὸ θέμα ἐξηγητήθη, διότι δὲν εἶχομέν τι πλέον νὰ προσθέσωμεν ἀφιέμενοι εἰς τὴν κρίσιν τῶν ἐπαϊόντων. Ὁ κ. Ἀλιβιζάτος ὅμως διὰ τῶν φιλοφρονήσεών του ἀφ' ἑνὸς καὶ ἕνεκα νέου γεγονότος καὶ παρεξηγήσεων οὐχ ἤτιον δὲ καὶ παραλείψων ἀφ' ἑτέρου μᾶς παρέσυρε νὰ ἐπανέλθωμεν. Ὁ κ. Ἀλιβιζάτος γινώσκει καὶ ἐκ τῆς συναντήσεώς μας καθ' ὁδόν, καθ' ἣν λίαν φιλικώτατα καὶ οἰκειότατα εἴπομεν καὶ ὀλίγα περὶ τῶν ἀντιλήψεών μας, καὶ πρέπει νὰ εἶναι βέβαιοι, ὅτι ἐκτιμῶμεν αὐτὸν καὶ ἀναγνωρίζομεν τὴν ἐπιστημονικὴν του ἀξίαν οὐδὲ ἐσκοποῦμεν τὸ παράπαν νὰ θίξωμεν αὐτόν.

Ἐπανερχόμενοι λοιπὸν καὶ πάλιν εἰς τὴν συζήτησιν δὲν σκοποῦμεν νὰ ἐπαναλάβωμεν ὅσα ἐν τῇ ἀντιλογίᾳ ἡμῶν ἐξεθέσαμεν. Θὰ περιορισθῶμεν μόνον εἰς δύο ἢ τρία σημεῖα τῆς ἀπαντήσεως τοῦ κ. Ἀλιβιζάτου.—Εὐτυχῶς εἶς τινα σημεῖα εἰμεθα σύμφωνοι ἦτοι, ὅτι ἡ ποινὴ τῆς ἐκπτώσεως, ἦτοι ὁ ὅρος (ἐκπτώσις), δὲν ἀπαντᾷ οὔτε εἰς τοὺς Κανόνας οὐδὲ ἐν αὐτῇ τῇ ἐπιστολῇ (τῆς ἐν Ἐφέσῳ Συνόδου πρὸς τὴν ἐν Παμφυλίᾳ) ἐπίσης ὅτι αἱ νεώτεραι, αἱ μετὰ τὸ σχίσμα, περὶ ἱερωσύνης ἀντιλήψεις τῆς Παπικῆς Ἐκκλησίας, δὲν συμπίπτουσι πρὸς τὰς τῆς ἡμετέρας ὅτι ἡ χειροτονία κατὰ τὴν ἀντίληψιν τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας εἶναι ἀναποσπᾶστος συνδεδεμένη μετὰ τῆς θέσεως, οὐχὶ δὲ καὶ ἐν τῇ Δυτικῇ τούτο συμβαίνει. Οὕτως ἰσχυρίσθημεν ἐν τῇ ἀντιλογίᾳ ἡμῶν ἐναντίον τῆς γνώμης τοῦ κ. Ἀλιβιζάτου.

Ἐπίσης ὁμολογεῖ ἤδη μεθ' ἡμῶν ὁ κ. Ἀλιβιζάτος ὅτι ὁ κανονολόγος Μίλας ἐσφαλμένως ἀποδέχεται τὴν ποινὴν τῆς παύσεως στηριζόμενος κακῶς ἐπὶ ὀρισμένον κανόνα, καὶ ὅτι δὲν ἐνδιέφερον αὐτὸν νὰ κρίνῃ τὰ σφάλματα τοῦ Μίλας, ἀλλ' ὅτι ὄφειλε νὰ ἀποδεχθῇ τὴν ὑπὸ τούτου σημειουμένην ποινὴν τῆς παύσεως ἀνεπιφυλάκτως ὡς κανονολόγου, μεγάλου κύρους ἔχοντος ἐν τῇ Ἀνατ. Ἐκκλησίᾳ. Τοῦναντίον ὁ κ. Ἀλιβιζάτος ἐλέγχων τὸ ἔργον ἡμῶν ἐν σελ. 189 καὶ ἐξονυχίζων αὐτὸ μετὰ μεγίστου ἐνδιαφέροντος περικόπτει ὅτι αὐτῷ συμφέρει καὶ παραλαμβάνει μόνον φράσεις μεμονωμένας, ἵνα ἐλέγξῃ ἡμᾶς ὅτι δῆθεν ἀποδεχόμεθα τὴν ποινὴν τῆς ἐκπτώσεως, ἐν ᾧ ἡμεῖς ἐκτίθεμεν ἐκεῖ **τί** καὶ **διατί** συμβαίνει ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Κων/πόλεως καὶ παύσεις καὶ μεταθέσεις. Προσπαθεῖ δὲ νὰ πείσῃ ἑαυτὸν διὰ συλλογισμῶν ἡμιστὰ καταλλήλων καὶ νὰ παραστήσῃ ἡμᾶς ὡς δῆθεν ἀντιρᾶσκοντας, διότι γράφομεν ἐν σελ. 414 προκειμένου περὶ ποινῆς τῆς

παύσεως «δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῆ κληρικὸς ἔχων τὴν ἱερωσύνην ἄνευ θέσεως, διότι οὕτω θὰ εἶναι ἀπολελυμένος, τοῦθ' ὅπερ ἀντίκειται εἰς τὴν ἐννοίαν τῆς ἱερωσύνης». Ἰδοὺ ἡ ἀντιφάσις!

Βεβαίως ὁ κ. Ἀλιβιζάτος ἠθέλε συμφορῆσθαι μεθ' ἡμῶν, ἰσχυρισθέντων, ὅτι ὁ Χριστοδοῦλου (Ἐκκλ. Δικ. σελ. 385) οὐδόλως ἀναφέρει ποινὴν ἐκπτώσεως, ἐὰν πρὸς τοῖς παρατεθεῖσι χωρίοις τοῦ Αὐγουστίνου, Ἀπ. Διατ. τοῦ Μ. Βασιλείου, ἐν οἷς περὶ ἐκπτώσεως ἢ παύσεως οὐδεμία νύξις γίνεται, ἠθέλε παραθέσει καὶ τὴν γνώμην τοῦ συγγραφέως, ἀλλὰ δὲν θεωρεῖ ἴσως καὶ τούτον ὡς καὶ ἡμᾶς ἔχοντα κύρος ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ ὡς τὸν Μίλας καὶ μάλιστα, ὅταν οὗτος σφάληται, ὡς κατέδειξεν ὁ νῦν Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος Ἰεζεκιὴλ Βελανιδιώτης. Ὁ Χριστοδοῦλου λέγει, ὅτι *ἐκ πασῶν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ποινῶν τὴν ἐσχάτην ἀποτελεῖ ἡ καθάρσις ὀλίγον κατωτέρα τῆς ἐσχάτης ποινῆς ἐστὶν ἡ διὰ βίου ἀργία*. Περὶ ἐκπτώσεως ἢ παύσεως οὐδὲ λέξιν.—Ὁ κ. Ἀλιβιζάτος ἀναγκασθεὶς νὰ ὁμολογήσῃ, ὅτι καὶ ὁ Χριστοδοῦλου δὲν ἀποδέχεται ποινὴν ἐκπτώσεως καταφεύγει εἰς τὴν δικαιολογίαν, ἣτι «ὁ ἐπιστήμων εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ δύναται νὰ ἀναγινώσκῃ οὐ μόνον τὰς λέξεις ἀλλὰ καὶ τὰ νοήματα». Βεβαίως τοῦτο εἶναι δικαίωμα του, δὲν ἔχει ὅμως τὸ δικαίωμα νὰ ἀποδίδῃ νοήματα καὶ εἰς ἄλλους ἐπιστήμονας καὶ διη συγγραφεῖς (ὡς ὁ Χριστοδοῦλου), τὰ ὁποῖα οὗτοι δὲν συνάγουσιν ἐξ ἐπιστημονικῆς οὐκείας καὶ ἐρευνῆς.—Καὶ ταῦτα ὡς ἐν παρόδῳ.

Καὶ ἤδη προβαίνομεν εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ προβαλλομένου ζητήματος, καὶ δὴ ἐν συντόμῳ.

Ὁ κ. Ἀλιβιζάτος ἐν τῇ ἀπαντήσῃ του (Θεολογία τεῦχος ΙΣΤ' σελ. 352) προβάλλει διάφορα ἐρωτήματα, ἐν οἷς τό. «Ἐὰν δὲ ἡ παραίτησις οὐδεμίαν ἔσχε διὰ τὸν Εὐσταθίου συνέπειαν πρὸς τι ἡσυχολήθη περὶ αὐτοῦ ἢ Σύνοδος καὶ πρὸς τι οὗτος ἐξελιπάρησε τὴν Σύνοδον, ὅπως ἀποδώσῃ αὐτῷ πράγματα τὰ ὁποῖα εἶχε, τὴν τοῦ Ἐπισκόπου δῆλον ὅτι τιμὴν καὶ τὸ ὄνομα;» Ἡμεῖς τὴν ἀπάντησιν εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο εἶχομεν δώσει καὶ τὴν ὁποίαν ὁ κ. Ἀλιβιζάτος παρέτρξε, σκοπίμως ἢ ὄχι δὲν ἤξεύρομεν, καίτοι ἀναφέρει αὐτὴν (αὐτόθι σελ. 353), καὶ ἐγγράφομεν ὅτι «*ἡ παραίτησις συνεπάγεται ἀπώλειαν πάντων τῶν εἰς τὸ Ἐπισκοπικὸν ἀξίωμα προσαρμοζομένων δικαιωμάτων*». Ἄρα ὁ Εὐσταθίος ἀπώλεσε καὶ ἐπισκοπὴν καὶ ἱερωσύνην καὶ ἀξίωμα καὶ ὄνομα καὶ τιμὴν, ἐζήτει δὲ τιμὴν καὶ ὄνομα μόνον. Ἐὰν ὁ κ. Ἀλιβιζάτος δὲν θεωρεῖ τὴν ἀπάντησιν ταύτην ἀνταποκρινομένην πρὸς τὸ ἐρώτημά του, ἀφίεμεν τὸν Ζωναρά νὰ ἀπαντήσῃ, καὶ ὅστις λέγει. «Πᾶς γὰρ Ἀρχιερεὺς χειροτονούμενος, πόλει τινι ἐπικηρύττεται, κακείνης ἐπίσκοπος ὀνομάζεται, ὁ γοῦν τὴν πόλιν, ἐφ' ἣ ἐπικηρύχθη, λιπὼν καὶ *παραιτησάμενος* τὸ ἐν αὐτῇ ἱεραῖσθαι, καὶ ἐπισκοπεῖν τὸ ἐν ἐκείνῃ τοῦ μεγάλου ἀρχιεπίσκοπος ποιμνίου, πῶς ἐπίσκοπος κληθήσεται τοῦ λοιποῦ, τίνας ἐπισκοπῶν; τὸ γὰρ ὄνομα τούτου πράγματος ἐστὶν καὶ ἐνεργείας δηλωτικόν, ὃ δὲ ἀποσεισάμενος τὴν ἐνεργείαν,

ἐκπτώσεως καὶ τῆς κλήσεως. Ἐπίσκοπος δὲ καλεῖται μὴ παρὰ τὸν τίνι δικαίῳ τῆς ἱερωσύνης ἀνθέξεται, καὶ ἀρχιερατικοῦ προνομίου, καὶ τιμῆς ἀπολαύσει; πῶς δὲ καὶ ἱεραρχίας ὀνομασθήσεται ὁ μὴ κλήρον ἔχων ὑφ' ἑαυτὸν, οὐδὲ ἀρχῶν ἱερωμένων; ᾧ δὲ μὴ πρόσσεσι πρὸς ἀλήθειαν τῆς ἱεραρχίας τὸ ὄνομα, οὐδὲ ἡ ἐνέργεια πρόσσετιν, ὁ γὰρ τοῦ ὀνόματος μὴ μετέχων, μᾶλλον οὐκ ἂν μεθέξει τοῦ πράγματος». (Συναγ. Ρ. καὶ Π. Β' σελ. 212.)

Κατὰ ταῦτα λοιπὸν ὁ Εὐστάθιος διὰ τῆς παραιτήσεως ἀπόλεσε πάντα καὶ ἱερωσύνην, καὶ ἐπισκοπὴν καὶ ὄνομα καὶ τιμὴν ἐπισκόπου, ἐζήτησε δὲ μόνον τιμὴν καὶ ὄνομα ἐπισκόπου, καὶ ἡ ἐν Ἐφέσῳ Σύνοδος εὐπλαχνιχθεῖσα αὐτὸν τῶν τὰ ἀπέδωκεν.

Ἐὰν ὁ Ζωναράς παρερμηνεύει τὴν ἐπιστολὴν τῆς ἐν Ἐφέσῳ Συνόδου ὁ κ. Ἀλιβιζάτος ἄς ἀπαντήσῃ πρὸς αὐτὸν καὶ ἄς τὸν διορθώσῃ, ἡμεῖς οὐδὲν πλέον ἔχομεν νὰ εἰπώμεν. Τὸ παράδοξον εἶναι ὅτι καὶ ἐν τῇ ἐπιστολῇ τῆς ἐν Ἐφέσῳ Συνόδου καὶ ἐν ταῖς τῶν ἐρμηνευτῶν Ζωναρά καὶ Βαλοσαμῶνος ἐρμηνείαις ἀναφαίρεται ὁ ὅρος παραιτήσεις, ὁ κ. Ἀλιβιζάτος ὑπὸ τὸν ὅρον παραιτήσεων ἐννοεῖ ἐκπτώσεων, εἶναι δικαίωμα του νὰ νομοθετῇ ὅπως ἐννοεῖ, καὶ νὰ συλλαμβάνῃ νοήματα οἷα θέλει.

Ὁ κ. Ἀλιβιζάτος ἀπεδέχθη, ὅτι ἡ ποινὴ τῆς ἐκπτώσεως δὲν ἀναγράφεται μὲν εἰς τὰς κανονικὰς διατάξεις, ἀλλ' ὅμως συνάγεται καὶ βεβαιούται ἐκ τῆς πράξεως τῆς Ἐκκλησίας· καὶ πρὸς ἀπόδειξιν τούτου προσάγει ἱστορικὸν παράδειγμα ἐπιβολῆς τῆς ποινῆς τῆς ἐκπτώσεως ὑπὸ τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου· καὶ παραθέτει κατὰ λέξιν τὸ κείμενον τῆς ἀποφάσεως, τὸ ὁποῖον θὰ παραθέσωμεν καὶ ἡμεῖς κατὰ λέξιν. Πρὸ τούτου ὅμως θὰ παραθέσωμεν τὸ κείμενον τοῦ ὁρισμοῦ τῆς ποινῆς τῆς ἐκπτώσεως κατὰ τὸν κ. Ἀλιβιζάτον ἔχον οὕτως. (Ἐπιστημονικὴ ἐπετηρὶς σελ. 259). «Ἡ ἐκ τοῦ Ἐπισκοπικοῦ θρόνου ἐκπτώσις τοῦ Ἐπισκόπου εἶναι ἡ ποινὴ ἐκείνη, δι' ἧς ὁ Ἐπίσκοπος ἐξ ἀποφάσεως τοῦ ἀρμοδίου δικαστηρίου ἀπόλλυσι μὲν τὰ ἐπὶ τοῦ θρόνου δικαιώματα αὐτοῦ ἀποξενούμενος ἐκ τῆς Ἐπισκοπῆς αὐτοῦ ὡς καὶ τοῦ Διοικητικοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Ἐκκλησίας καθόλου, διατηρεῖ ὅμως πλήρως τὸ χάρισμα τῆς ἱερωσύνης καὶ τὴν εἰς τὸν ἱερατικὸν αὐτοῦ βαθμὸν ἀνήκουσαν τιμὴν.»

Καὶ ἤδη προβαίνουμεν εἰς τὸ κείμενον τῆς ἀποφάσεως τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου διὰ νὰ ἴδωμεν κατὰ πόσον συμφωνεῖ ὁ ὁρισμὸς οὗτος πρὸς τὴν ἀπόφασιν τῆς Συνόδου, παραλείποντες τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑπόθεσεως, καθ' ἣν ὁ Μελίτιος Ἐπίσκοπος Λυκοπόλεως καθηρέθη ὑπὸ Συνόδου συγκροτηθείσης ὑπὸ τοῦ Πέτρου Ἀλεξανδρείας διὰ παρανόμους χειροτονίας εἰς ξένας ἐπισκοπὰς, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐδέχθη τὴν καθάρσειν ὁ μετὰ τὸν Πέτρον Ἐπίσκοπος Ἀλέξανδρος ἀνέφερε τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὴν Α' Οἰκουμενικὴν Σύνοδον, ἥτις καὶ ἀπεφάνθη οὕτως. «Ἐδοξεν οὖν Μελίτιον μὲν φιλανθρωπότερον κινηθείσης τῆς Συνόδου κατὰ γὰρ τὸν ἀκριβῆ λόγον οὐδεμιᾶς συγγνώμης ἄξιος ἦν, μένειν ἐν τῇ

αυτοῦ πόλει, καὶ μηδεμίαν ἐξουσίαν ἔχειν, μήτε χειροτονεῖν, μήτε προχειροῦν, μήτε χειροθετεῖν, μήτε ἐν χώρᾳ, μήτε ἐν πόλει ἕτερα φαίνεσθαι ταύτης τῆς προφάσεως ἕνεκα, ψιλὸν δὲ τὸ ὄνομα τιμῆς κληθεῖσθαι. Τοὺς δὲ ὑπ' αὐτοῦ κατασταθέντας μυστικωτέρᾳ χειροτονίᾳ βεβαιωθέντας, κοινωνηθῆναι ἐπὶ τούτοις, ἐφ' ᾧ τε ἔχειν μὲν αὐτοὺς τὴν τιμὴν καὶ λειτουργεῖν, δευτέρους δὲ εἶναι, ἔξ ἁπαντος πάντων τῶν ἐν ἐκάστη παροικίᾳ τε καὶ ἐκκλησίᾳ ἐξεταζομένων, τῶν ὑπὸ τὸν τιμιώτατον καὶ συλλειτουργὸν ἡμῶν Ἀλέξανδρον προχειρισμένων, ὡς τούτοις μὲν μηδεμίαν ἐξουσίαν εἶναι, τοὺς ἀρέσκοντας αὐτοῖς προχειρίζεσθαι, ἢ ὑποβάλλειν ὀνόματα, ἢ ἄλλως ποιεῖν τι, χωρὶς γνώμης τῶν τῆς καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας Ἐπισκόπων, τῶν ὑπὸ Ἀλέξανδρον τελούντων.... εἰ δέ τις συμβαίνει ἀναπαύσασθαι τῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, τῆνικαῦτα προσβαίνειν εἰς τὴν τιμὴν τοῦ τετελευτηκότος, τοὺς ἄρτι προσληφθέντας, μόνον εἰ ἄξιοι φαίνονται, καὶ ὁ λαὸς αἰροῖτο, συνεπιψηφίζοντος αὐτῷ καὶ ἐπισφραγίζοντος τοῦ τῆς Ἀλεξανδρείας Ἐπισκόπου· τοῦτο μὲν τοῖς μὲν ἄλλοις ἅπασιν συνεχωρήθη, ἐπὶ δὲ τοῦ Μελετίου προσώπου οὐκέτι τὰ αὐτὰ ἔδοξε, διὰ τὴν ἀνεκάθεν αὐτοῦ ἀταξίαν, διὰ τὸ πρόχειρον καὶ προπετὲς τῆς γνώμης, ἵνα μηδεμία ἐξουσία ἢ αὐθεντία αὐτῷ δοθείη, ἀνθρώπῳ δυναμένῳ, πάλιν τὰς αὐτὰς ἀταξίας ἐμποιῆσαι.» (Ἐν τῆς δαψιλεστάτης Συλλογῆς Σ. Μήλια τ. Α' σελ. 170). Ἡ Α' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος κατὰ ταῦτα ὁρίζει, ὅτι ὁ καθαιρεθεὶς Μελέτιος (διότι δὲν ἐδέχθη τὴν καθάρισιν) νὰ μένη εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ (περιορισμένος), καὶ νὰ μὴ ἔχη ἐξουσίαν, μήτε νὰ χειροτονῇ, μήτε νὰ χειροθετῇ, μήτε εἰς ἄλλην χώραν καὶ πόλιν νὰ μεταβαίνει, νὰ ἔχη δὲ μόνον τὸ ὄνομα τιμῆς, ἀφῆρθη δὴλον ὅτι ἅπ' αὐτοῦ πᾶσα ἐξουσία νὰ ἀσκή τὰ τῆς ἱερωσύνης ὡς καθαιρεθεὶς, ἀφέθη δὲ τὸ ψιλὸν ὄνομα τιμῆς, τοῦ νὰ ὀνομάζεται ἐπίσκοπος. Εἰς δὲ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ χειροτονηθέντας ἀλλὰ μὴ καθαιρεθέντας ἐπιτρέπει νὰ ἔχωσι καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν ἱερωσύνην — **λειτουργεῖν**. Ὡστε ὁ μὲν εἰς τὴν ποινὴν τῆς ἐκπτώσεως καταδικαζόμενος ἐπίσκοπος ἔχει τὴν ἱερωσύνην (ὡς ἀνωτέρω ἐξετέθη κατὰ τὸν τοῦ κ. Ἀλιβιζάτου ὀρισμὸν) οὐχὶ ὅμως καὶ ὁ Μελέτιος, παρὰ τοῦ ὁποίου ἀφῆρθη ἡ ἐξουσία νὰ χειροτονῇ νὰ δύναται τ. ἔ. νὰ ἐξασκῇ τὴν ἱερωσύνην (τὴν χειροτονίαν νὰ τελέσῃ λειτουργῶν), οὔτε καὶ ἐκτὸς τῆς λειτουργίας νὰ χειροθετῇ. Δὲν ἀπέμεινε λοιπὸν εἰς αὐτὸν ἄλλο τι εἰμὴ τὸ ψιλὸν ὄνομα τιμῆς τοῦ ἐπισκόπου, τοῦθ' ὅπερ καὶ εἰς τοὺς καθηρημένους συγχωρεῖται κατὰ τοὺς ἱεροὺς Κανόνας (Προβλ. τῆς ἐν Ἀγκύρᾳ καν. 1 «τοὺς πρεσβυτέρους τοὺς ἐπιθύσαντας,.... τῆς μὲν **τιμῆς** τῆς κατὰ καθέδραν μετέχειν, προσφέρειν δὲ αὐτούς, ἢ ὀμιλεῖν, ἢ ὄλος λειτουργεῖν τι τῶν ἱερατικῶν λειτουργιῶν, μὴ ἐξείναι» ὁμοίως καὶ ὁ 2. «**Διακόνους** ὁμοίως θύσαντας τὴν μὲν ἄλλην **τιμὴν** ἔχειν, πεπαῦθαι δὲ πάσης τῆς ἱερᾶς λειτουργίας....». Προβλ. καὶ 9 καν. τῆς ἐν Νεοκαισαρίᾳ. Μ. Βασ. 27 καὶ 70.

Ὡστε καὶ τὸ ἱστορικὸν τοῦτο παράδειγμα, ὅπερ ἐπικαλεῖται ὁ κ.

~~Ἄλιβιζᾶτος οὐδόλως σινηγορεῖ ὑπὲρ τῆς γνώμης του, ὅτι, ἐκ τῆς πράξεως τῆς Ἐκκλησίας μαρτυρεῖται ἡ ποινὴ τῆς ἐκπτώσεως—διότι ἡ ἱερωσύνη δὲν ἀφέθη εἰς τὸν Μελίτιον, ὡς ἀφίεται εἰς τὸν ἐκπτώτον.~~

Μετὰ ταῦτα ἄς μᾶς ἐπιτρέψῃ ὁ κ. Ἄλιβιζᾶτος μίαν παρατήρησιν φιλικωτάτην νὰ τῷ ἀπευθύνωμεν, ὅτι ὅταν θέλῃ ὡς ἐπιστήμων νὰ συζητῇ, πρέπει νὰ εἶναι καλῆς πίστεως, καὶ λέγομεν τοῦτο, διότι εἰς τὴν ἀπάντησίν μας (ἀντιλογίαν ὡς τὴν ὀνομάζει) εἶχομεν παραθέσει (Θεολογία τεύχος ΙΕ' σελ. 188) αὐτολεξεί τὸ ἔγγραφον τῆς Ἱεραῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον σχετικῶς πρὸς τοὺς παραιτηθέντας τρεῖς Ἀρχιερεῖς ἔχον οὕτω :

«Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν,

Γνωστοποιεῖ αὐτῷ, ὅτι οἱ τρεῖς ὑπὸ δίκην Ἀρχιεπίσκοποι Πατρῶν καὶ Ἡλείας Ἀβέρκιος, Μεσσηνιαῖος Στέφανος, Κεφαλληνίας Σπυρίδων πρὶν ἢ Σύνοδος ἐπιλάβηται τῆς ἐκ νέου ἐξετάσεως τῆς ἀποδιδομένης εἰς αὐτοὺς ἐνοχῆς τοῦ δεκασμοῦ, ὑπέβαλον αὐτῇ ἔγγράφως τὴν ἀπὸ τῆς Ἐπισκοπῆς αὐτῶν **παραίτησιν αὐτῶν**. Ἡ Σύνοδος ἔχουσα ἐπ' ὄψιν τὴν ἐπιστολὴν τῆς Γ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου πρὸς τὴν ἐν Παμφυλίᾳ ἐπαρχιακὴν Σύνοδον ἀπεδέξατο ταύτας, ἄς διαβιβάσει πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον». Τὰ λοιπὰ ἐκτίθενται ἐκεῖ. (Θεολ. αὐτόθι). Ὁ κ. Ἄλιβιζᾶτος δὲν εἶπε γοῦ περὶ τοῦ σπουδαιοτάτου καὶ οὐσιωδεστάτου τούτου ἔγγράφου. Καὶ δὲν εἶπε γοῦ διότι ἄλλως θὰ ἀνωμολόγει τὸ ἀνύπαρκτον ποινῆς ἐκπτώσεως, ἀφοῦ ἡ Σύνοδος ἀποδεχθεῖσα τὴν **παραίτησιν τῶν τριῶν Ἀρχιερέων** ἐστηρίχθη εἰς τὴν ἐπιστολὴν τῆς ἐν Ἐφέσῳ Συνόδου ἧς ἐπίσης ἐδέχθη τὴν **παραίτησιν** τοῦ Εὐσταθίου.

Ὅστε καὶ διὰ τοῦ ἔγγράφου τούτου τὸ οἰκοδόμημα τῆς ποινῆς τῆς ἐκπτώσεως τοῦ κ. Ἄλιβιζᾶτου ἀνετράπη ἄρδην.

† Ο ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ ΜΕΛΕΤΙΟΣ